

نقش ابعاد سرشت - منش و سیستم‌های مغزی و رفتاری در پیش‌بینی ویژگی‌های شخصیت خودشیفته

روشنک یزدان‌پناه سامانی^۱، غلامرضا چلیپانلو^{۲*}

تاریخ دریافت ۱۳۹۵/۰۵/۲۹ تاریخ پذیرش ۱۳۹۵/۰۷/۲۹

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: افزایش شیوع اختلال شخصیت خودشیفته و گسترش رویکردهای روان - زیست‌شناختی در دهه‌های اخیر موجب تغییر نگرش نسبت به پیشگیری و درمان این اختلال شده است. بنابراین مطالعه حاضر باهدف تعیین نقش ابعاد سرشت - منش و سیستم‌های مغزی و رفتاری در پیش‌بینی ویژگی‌های شخصیت خودشیفته انجام شد.

مواد و روش کار: این پژوهش مطالعه‌ای توصیفی از نوع همبستگی بود که به روش تصادفی ساده بر روی ۳۶۸ نفر از دختران دانشجوی ساکن در خوابگاه‌های خودگردان دانشگاه ارومیه در سال ۱۳۹۴ انجام شد. ابزار پژوهش شامل: پرسشنامه سیستم فعال‌ساز و بازداری رفتاری کارور و وایت، پرسشنامه سرشت و منش کلونینجر (TCI125) و پرسشنامه شخصیت خودشیفته آمز (NPI-16). جهت آنالیز داده‌ها از نرم‌افزار SPSS ویرایش ۲۲ و آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی همبستگی و رگرسیون استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد، شخصیت خودشیفته با سرشت و ۴ بعد آن شامل، نوجویی، آسیب پرهیزی، پاداش وابستگی، پشتکار و ۲ بعد منش شامل، خودفراروی، همکاری ($P < 0/01$) و همچنین ۲ بعد فعال‌ساز رفتاری شامل پاسخ‌دهی به پاداش و جستجوی سرگرمی ($P < 0/05$) ارتباط معنی‌دار دارد و نتایج آزمون رگرسیون نشان می‌دهد، خودشیفتگی توسط ۸ متغیر قابل پیش‌بینی است.

بحث و نتیجه‌گیری: ویژگی‌های شخصیت خودشیفته توسط ۶ متغیر از ابعاد سرشت و منش و ۲ متغیر از ابعاد سیستم‌های مغزی و رفتاری قابل پیش‌بینی است. **کلیدواژه‌ها:** سرشت، منش، سیستم‌های مغزی - رفتاری، شخصیت خودشیفته، دختران، دانشجوی

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیست و هفتم، شماره نهم، ص ۷۹۱-۸۰۰، آذر ۱۳۹۵

آدرس مکاتبه: ارومیه، خیابان ورزش، اداره بهزیستی شهرستان ارومیه. تلفن: ۰۹۱۴۷۱۵۷۸۳۰

Email: roshanak_yazdanpanah2006@yahoo.com

مقدمه

شخصیت، الگوی نسبتاً پایدار صفات، گرایش‌ها، یا ویژگی‌هایی است که تا اندازه‌ای به رفتار افراد دوام می‌بخشد و به تفاوت‌های فردی در رفتار، ثبات رفتار در طول زمان و تداوم رفتار در موقعیت‌های گوناگون می‌انجامد (۱). شخصیت زمانی ناسازگار یا اختلال‌آمیز تلقی می‌شود که شخص قادر نباشد رفتار خود را بر اساس تغییرات معنی‌دار محیطی تعدیل نماید و خود را با آن سازگار نماید (۲) و اختلال شخصیت یک الگوی نسبتاً پایدار از تجربه درونی و رفتار است که از فرهنگی که از جامعه انتظار می‌رود، انحراف می‌یابد و فراگیر و غیرمنعطف است، در افراد بالغ یا اوایل بزرگسالی آغاز می‌شود، با گذشت زمان تثبیت می‌شود و به پریشانی می‌انجامد

(۳). نزدیک ۱۰ درصد در جمعیت عادی و ۳۰ تا ۵۰ درصد بیماران روانپزشکی حداقل یک اختلال شخصیت دارند (۴). طبق راهنمای آماری و تشخیصی اختلالات روانی ویرایش پنجم، افراد خودشیفته رویاهایی نظیر مهم بودن خود، موفقیت بی‌نهایت، قدرت، زیرکی، زیبایی و احساس بزرگ‌منشی دارند، درواقع این افراد مجذوب و عاشق خود هستند (۳) و در عین حال ترد و شکننده بوده، احساس محق بودن می‌کنند و اشتغال ذهنی به موفقیت و تمایل شدید به دریافت احترام از سوی دیگران دارند (۵). در این تحقیق از نظریه سرشت و منش «کلونینجر^۳» که نظریه‌ای زیستی - اجتماعی است و نظریه مغزی و رفتاری گری^۴،

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات آذربایجان شرقی^۲ استادیار علوم اعصاب، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان (نویسنده مسئول)^۳ Cloninger^۴ Gray

استفاده شده است. رویکردهای روان- زیست‌شناختی در شخصیت، رشد و تحول فزاینده‌ای داشته‌اند. بخشی از آن به دلیل ابداع تکنولوژی مانند انواع تصویربرداری‌های مغزی و بخشی دیگر، به دلیل پیدایش توافق عمومی محققان در توجه به فرایندهای زیستی به عنوان زیربنای شخصیت می‌باشد (۶).

از نظریه‌هایی که از جنبه زیستی و سرشتی به تبیین آسیب‌شناسی روانی اختلالات پرداخته است، نظریه گری (۱۹۹۱)، (۱۹۹۴) می‌باشد که بر روی دو سیستم انگیزشی زیستی تمرکز کرده است (۷). سیستم‌های مغزی- رفتاری موجب کنترل، تنظیم کردن رفتارها و هیجانات می‌شوند، همچنین، پایه و اساس عصب‌شناختی را برای خلق و خو به وجود می‌آورند. بنابراین سیستم‌های مغزی- رفتاری تحت فرایندهای انگیزشی در نوسان می‌باشند (۸). اولین نظام «نظام فعال‌ساز رفتاری»^۱ است که در برابر محرک‌های شرطی پاداش و فقدان تنبیه پاسخ می‌دهد. فعالیت و افزایش حساسیت این نظام موجب فراخوانی تجارب هیجانی مثبت شده و به رفتار «روی‌آورد»^۲ و «اجتناب فعال»^۳ منجر می‌شود (۹ و ۱۰). نظام فعال‌ساز رفتاری شامل ۳ بعد است، زیر مقیاس پاسخ‌دهی به پاداش^۴ (RR) که پاداش‌هایی را که به هیجان‌های مثبت منجر می‌شوند را اندازه‌گیری می‌کند. کشاننده یا سائق^۵ (DR)، تمایل فرد را به تعقیب فعالانه اهداف مطلوب اندازه‌گیری می‌کند و زیرمقیاس جستجوی سرگرمی^۶ (FS) تمایل فرد به پاداش‌های جدید و تمایل روی آوردن به رویدادهای بالقوه پاداش‌دهنده در تحریک لحظه‌ای را می‌سنجد (۱۱). دومین نظام، سیستم بازدارنده رفتاری^۷ است که به محرک‌های شرطی تنبیه، فقدان پاداش، محرک جدید و ترس‌آور ذاتی پاسخ می‌دهد (۱۲). بر اساس این نظریه، شخصیت ناپه‌نجر و پهنجر در امتداد یک پیوستار قرار دارند و نامتعادلی در هر یک از نظام‌ها و تعاملات آن‌ها می‌تواند به نشانه‌ها و رفتارهای ناپه‌نجر بینجامد (۱۳).

کلونینجر پس از مدل زیستی نظریه پردازان صفات، مدل زیستی- اجتماعی خود را مطرح نمود. مدل عمومی کلونینجر شخصیت پهنجر و ناپه‌نجر را در بر می‌گیرد و شامل دو زیرمقیاس سرشت^۸ و منش^۹ است (۱۴). سرشت شامل چهار زیرمقیاس

نوجویی^{۱۰}، آسیب‌پرهیزی^{۱۱}، پاداش وابستگی^{۱۲} و پشتکار^{۱۳} است. نوجویی مرتبط با تحریک‌جویی، افراط، تکانشگری و بی‌نظمی است؛ آسیب‌پرهیزی اشاره به خصوصیات مانده نگرانی، ترس از عدم قطعیت، شرم و خجالت و فرسودگی دارد؛ پاداش وابستگی بیانگر وابستگی گرم و اجتماعی، اندوه جدایی، ابراز همدردی و حساسیت اجتماعی است (۱۵) و پشتکار نشان‌دهنده تلاش در پاسخ به نشانه‌های پاداش احتمالی در مقابل تنبلی و سخت‌کوشی است (۱۶). ابعاد منش نیز به تفاوت‌های بین فردی در انگاره‌های مربوط به خود - پنداره پیرامون اهداف و ارزش‌ها می‌پردازد، از جمله خودراهبری^{۱۴} که شامل مسئولیت‌پذیری، هدف‌مندی، کاردانی، پذیرش و انسجام است؛ بعد همکاری^{۱۵} شامل پذیرش اجتماعی، همدلی، یاری‌گری و دلسوزی است و بعد خودفراروی^{۱۶} نیز، نشانگر خصوصیات چون غفلت از خود، پذیرش معنویات و روحانیات دارند (۱۴، ۱۶). رز^{۱۷} و همکاران (۲۰۱۳)، پاستور^{۱۸} و همکاران (۲۰۰۷) و تیلور^{۱۹} و همکاران (۲۰۰۶) در بررسی‌های خود به این نتیجه رسیدند که اختلال‌های شخصیت خوشه «ب» شامل اختلال شخصیت ضداجتماعی، نمایشی و خودشیفته با حساسیت سیستم فعال‌ساز رفتاری مرتبط بوده و سیستم بازدارنده رفتاری، با اختلال شخصیت خودشیفته رابطه عکس دارد (۱۹-۱۷). افراد دارای نوجویی بالا مطابق یافته‌های کلونینجر و همکاران (۲۰۱۰) با اختلالات شخصیت خوشه B رابطه دارند و بالا یا پایین بودن ابعاد منش از جمله، خودفراروی بالا ابتلا به اختلالات شخصیت خوشه «ب» را بالا می‌برد (۲۰).

در مقابل، برخی تحقیقات در مقایسه با تحقیقات پیشین خود به نتایج متفاوتی رسیده‌اند از جمله، پژوهش فوساتی^{۲۰} و همکاران (۲۰۰۷) ارتباطی بین زیر مقیاس همکاری و اختلال شخصیت نشان نداد (۲۱، ۲۲). از دیگر تحقیقات با نتایج متفاوت، پژوهش کوبلوا^{۲۱} و همکاران (۲۰۱۴) است، آن‌ها نشان دادند که افراد دارای اختلال شخصیت به‌طور کلی حساسیت بالاتری در سیستم بازدارنده رفتاری دارند و حساسیت سیستم فعال‌ساز رفتاری آن‌ها کاهش یافته است (۲۳).

12 Reward Dependence

13 Persistence

14 Self - Directiveness

15 Co - Operativeness

16 Self - Transcendence

17 Ross

18 Pastor

19 Taylor

20 Fossati

21 Kobleva

1 Behavioral Activation System

2 Approach

3 Active Avoidance

4 Reward responsiveness

5 -Drive

6 Fun Seeking

7 Behavioral Inhibition System

8 Temperament

9 Character

10 Novelty Seeking

11 Harm - Avoidance

با بررسی پیشینه در ایران، چند تحقیق معدود یافت شد که از بین آن‌ها پژوهش علیلو و همکاران (۲۰۱۴) به پژوهش حاضر ارتباط نزدیکتری داشت، این تحقیق نشان داد، هیجان خواهی، پیش‌بینی کننده مثبت و معنا دار شخصیت خودشیفته و نمایشی است. سیستم بازداری رفتاری، پیش‌بینی کننده منفی و معنا دار شخصیت خودشیفته است. همچنین، تحلیل نتایج نشان داد که سیستم فعال‌ساز رفتاری می‌تواند همه الگوهای شخصیت خوشه «ب» را پیش‌بینی کند (۲۴).

بنابراین سیستم گری و مدل نظری کلونینجر طرحی را برای تفاوت‌ها و ویژگی‌های شخصیتی به ما می‌دهد و هدف در این تحقیق این است که آیا ابعاد سرشت، منش و سیستم‌های مغزی - رفتاری، در پیش‌بینی ویژگی‌های شخصیت خودشیفته نقش دارند؟

مواد و روش کار

این پژوهش در سال ۱۳۹۴ انجام شده است و یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. ابتدا لیست خوابگاه‌های دانشجویی دخترانه خودگردان شهرستان ارومیه استخراج شد و از بین ۱۵ خوابگاه دانشجویی دخترانه خودگردان دانشگاه ارومیه، ۸ خوابگاه به‌صورت تصادفی ساده نمونه‌گیری شدند و از بین دانشجویان ساکن در این ۸ خوابگاه نیز، ۳۶۸ دانشجو به‌صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. جهت مشخص کردن تعداد نمونه نیز، از جدول مورگان استفاده شد. جمعیت ۱۵ خوابگاه دخترانه خودگردان شهرستان ارومیه، ۳۰۰۰ نفر بوده و بنابراین، حجم نمونه، ۳۴۱ نفر به‌دست آمد.

در هر خوابگاه، قبل از توزیع پرسشنامه‌ها، دانشجویان به‌صورت تصادفی ساده انتخاب شدند و سپس اهداف پژوهش حاضر و شرایط ورود دانشجویان به مطالعه توضیح داده شد. بدین ترتیب، دانشجویان دختر کارشناسی و کارشناسی ارشد ۱۸ تا ۳۵ سال ساکن در خوابگاه که تمایل به همکاری داشتند پرسشنامه‌ها را دریافت نمودند و دانشجویان دکتری، دانشجویان کم‌تر از ۱۸ سال و بالاتر از ۳۵ سال و همچنین دانشجویانی که به‌صورت موقت و به‌عنوان مهمان در خوابگاه حضور داشتند از مطالعه خارج شدند.

ابزار:

مقیاس سیستم‌های بازداری/ فعال‌سازی رفتاری (BAS/BIS): این مقیاس توسط کارور و وایت^۱ در سال ۱۹۹۴، ساخته شد و شامل ۲۰ پرسش خود گزارشی است و شامل دو زیرمقیاس است: سیستم فعال ساز رفتاری (BAS) و سیستم بازداری رفتاری (BIS) (۷).

زیر مقیاس BIS در این پرسشنامه شامل هفت آیتم است (۲۵). زیر مقیاس BAS نیز سیزده آیتمی است که حساسیت سیستم فعال‌ساز رفتاری را می‌سنجد و خود شامل سه زیر مقیاس دیگر است که عبارت‌اند از: سائق شامل چهار آیتم، پاسخ‌دهی به پاداش، شامل پنج آیتم، جستجوی سرگرمی، شامل چهار آیتم است (۲۵). حداکثر نمره در این زیر مقیاس ۵۲ است.

آیتم‌ها روی یک مقیاس چهار درجه‌ای توسط آزمودنی رتبه‌بندی می‌شود که از کاملاً موافقم (امتیاز ۴) تا کاملاً مخالفم (امتیاز ۱) درجه‌بندی شده است. برای به‌دست آوردن امتیاز هر بعد، مجموع امتیازات سؤالات مربوط به آن بعد با هم جمع زده می‌شود. کارور و وایت (۱۹۹۴)، ثبات درونی زیر مقیاس BIS را ۰/۷۴ و ثبات درونی BAS را ۰/۷۱ گزارش کرده‌اند. خصوصیات روان سنجی نسخه فارسی این مقیاس در ایران توسط محمدی (۲۶) در دانشجویان شیرازی مطلوب گزارش شده است. اعتبار به روش باز آزمایی برای مقیاس BAS، ۰/۶۸ و برای زیر مقیاس BIS، ۰/۷۱ گزارش کرده است (۳۲). ضریب آلفای کرونباخ برای کل سؤالات در پژوهش حاضر، ۶۲ درصد و برای BIS و BAS به‌ترتیب ۵۳ درصد و ۴۹/۵ درصد به‌دست آمد.

پرسشنامه سرشت و منش^۲ کلونینجر: TCI125 این مقیاس توسط کلونینجر، شوراکیک و پرزبرک^۳ در سال ۱۹۹۳ بر اساس نظریه سیستم‌های زیستی - روانی طراحی شد. این پرسشنامه شامل ۱۲۵ عبارت است که آزمودنی می‌بایست در برابر هر گزینه واژه صحیح یا غلط را علامت بزند. این ابزار شامل ۴ بعد سرشتی شامل: نوجویی ۲۰ آیتم آسیب‌پرهیزی ۲۰ آیتم، پاداش وابستگی ۱۵ آیتم و پشتکار ۵ آیتم و ۳ بعد منشی شامل: همکاری ۲۴ آیتم، خودراهبری ۲۵ آیتم و خودفراروی ۱۴ آیتم است (۲۷). دکتر کویانی با یک روش شناسی معتبر، ضریب آلفای کرونباخ در نمونه، شامل ۱۲۱۲ نفر را برای نوجویی ۷۲ درصد، آسیب‌پرهیزی ۸۰ درصد، پاداش وابستگی ۷۳ درصد، پشتکار ۵۵ درصد، همکاری ۷۷ درصد، خودراهبری ۸۴ درصد و خودفراروی ۷۲ درصد به‌دست آورد. ضریب روایی (N=100) عبارت است از نوجویی ۷۵ درصد، آسیب‌پرهیزی ۷۲ درصد، پاداش وابستگی ۸۷ درصد، پشتکار ۹۰ درصد، همکاری ۷۶ درصد، خودراهبری ۶۶ درصد و خودفراروی ۸۶ درصد (۲۷). ضریب آلفای کرونباخ برای کل سؤالات در این پژوهش ۵۳/۹ درصد به‌دست آمد.

³ Cloninger, Svrakic & Przybeck

¹ Carver & White

² -Temperament & Character Inventory

جهت آنالیز داده‌ها، از نرم‌افزار SPSS، ویرایش ۲۲ و روش تحلیل توصیفی و استنباطی همبستگی و رگرسیون هم‌زمان استفاده شد.

یافته‌ها

داده‌های توصیفی نشان داد، ۵۱/۴ درصد از دانشجویان در سطح کاردانی، ۳۷/۵ درصد در سطح کارشناسی و ۱۱/۱ درصد در سطح کارشناسی ارشد مشغول به تحصیل بودند و میانگین سنی دانشجویان ۲۱/۳ با انحراف معیار ۲/۹ بود.

بخش استنباطی شامل همبستگی و آزمون رگرسیون هم‌زمان است. نتایج همبستگی متغیر خودشیفتگی با ابعاد سرشت، منش و سیستم‌های مغزی - رفتاری در جدول ۱ و به شرح زیر است، در سطح ($P < 0/01$) خودشیفتگی با نوجویی، آسیب پرهیزی، پاداش وابستگی، پشتکار، خودفراری، همکاری و سرشت به‌ترتیب به میزان ۰/۱۶۸، ۰/۲۸۹، -۰/۱۹۸، ۰/۱۶۶، ۰/۲۶۳، ۰/۲۷۸، -۰/۱۴۰ و در سطح ($P < 0/05$) با پاسخ‌دهی به پاداش، جستجوی سرگرمی و به‌ترتیب به میزان ۰/۱۲۶، -۰/۱۳۳ و ارتباط معنی‌دار دارد.

پرسشنامه شخصیت خودشیفته آموز^۱ (NPI16): این

مقیاس توسط آموز، روسه و اندرسون^۲ در سال ۲۰۰۶ هنجاریابی شده است. این پرسشنامه شامل ۱۶ سؤال و فاقد زیرمقیاس است و با رویکردی تک بعدی خودشیفتگی را ارزیابی می‌کند. طیف پاسخگویی آن بدین صورت است که متشکل از جفت گویه‌هایی است که پاسخ دهنده باید یکی از آن‌ها را انتخاب نماید. برای هر سؤال انتخاب شده از ردیف الف امتیاز ۱ و برای هر سؤال انتخاب شده از ردیف ب صفر امتیاز در نظر گرفته می‌شود. برای به‌دست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه، مجموع امتیازات همه سؤالات با هم جمع زده می‌شود. امتیاز دامنه‌ای از ۰ تا ۱۶ را خواهد داشت. امتیاز بالاتر بیانگر خودشیفتگی بالاتر فرد خواهد بود و برعکس به‌عنوان یک نقطه برش، امتیاز ۸ به بالا بیانگر شخصیت خودشیفته در فرد است. پرسشنامه خودشیفته آموز دارای روایی بالا یعنی همبستگی ۹۰ درصد با نسخه اصلی می‌باشد. این پرسشنامه در ایران توسط علی محمدزاده در سال ۱۳۸۷ هنجار شده است و ضریب آلفای کرونباخ آن ۷۹ درصد محاسبه گردیده است (۲۸). در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ ۷۷/۳ درصد به‌دست آمد.

جدول (۱): جدول ماتریکس ضریب همبستگی پیرسون خودشیفتگی، ابعاد سرشت، منش و سیستم‌های مغزی - رفتاری

Narcissistic	NS	HA	RD	P	ST	SD	CO	P	RD	HA	NS	Narcissistic
۱	۰/۱۶۸**	-۰/۳۸۹**	-۰/۱۹۸**	-۰/۱۴۰**	-۰/۱۳۳**	-۰/۱۹۸	-۰/۱۶۶	-۰/۱۴۰	-۰/۱۳۳	-۰/۱۹۸	-۰/۱۶۸	۱
NS												
HA												
RD												
P												
ST												
SD												
CO												
P												
RD												
HA												
NS												
Narcissistic												

² Ames, Rose & Anderson

¹ Narcissistic Personality Inventory

	CO	SD	ST	Temperament	Character	BIS	BAS	DR	RR	FS	BAS/BIS
Narcissistic	-.۱۳۷۸**	.۰۱۱۶	.۰۲۶۳*	-.۱۴۰۰**	-.۱۳۶۶	.۰۰۴۶	.۰۰۰۸	.۰۰۱۸	-.۱۱۲۶*	.۰۱۳۳*	.۰۰۲۷
NS	.۰۰۰۵	-.۰۴۲۴**	.۰۱۰۵*	.۰۰۵۶**	-.۱۳۱۵**	.۰۰۱۱	.۰۰۶۹**	.۰۱۸۶**	.۰۱۳۰*	.۰۰۶۸**	.۰۰۳۰**
HA	-.۱۳۲۸**	-.۱۳۵۷**	-.۰۳۳۲**	.۰۰۵۴۸**	-.۰۴۶۳**	-.۱۰۰۳*	-.۱۰۵۱**	-.۰۰۵۰*	-.۰۰۳۴	-.۰۰۹۲**	-.۰۰۰۶**
RD	.۰۴۱۲	.۰۰۲۰	.۰۱۲۶*	.۰۰۴۷۱**	.۰۰۲۶۷**	.۰۰۲۱۱*	.۰۰۰۵	-.۰۰۵۸	.۰۰۶۳۱**	.۰۰۱۱۹*	.۰۰۰۲۰*
P	.۰۰۴۸	.۰۰۱۲۶*	.۰۰۲۰۳**	-.۰۰۱۴	.۰۰۱۷۶**	.۰۰۱۵۶**	.۰۰۰۸۰	-.۰۰۰۱۶	.۰۰۱۶۰**	.۰۰۴۹	.۰۰۱۳۳*
CO	۱	.۰۰۷۲۴**	.۰۰۰۴۸	.۰۰۴۳	.۰۰۶۹۵**	.۰۰۰۶۰	-.۰۰۳۷	-.۰۰۳۴۰**	.۰۰۳۲۵**	.۰۰۰۵	.۰۰۰۰۱
SD	۱	۱	.۰۰۰۷۲	-.۰۰۴۷۳**	.۰۰۷۹۰**	-.۰۰۰۱۷	-.۰۰۰۴۰	.۰۰۰۰۱	.۰۰۰۳۴	-.۰۰۱۷۸**	-.۰۰۰۳۸
ST	۱	۱	۱	-.۰۰۵۲	.۰۰۴۲۹**	.۰۰۳۱۶**	.۰۰۳۴۳**	-.۰۰۱۶۲**	.۰۰۰۳۰**	.۰۰۳۹۸**	.۰۰۰۴۰**
Temperament				۱	.۰۰۲۹۲**	.۰۰۰۲۹	.۰۰۱۲۸*	.۰۰۰۱۸	.۰۰۱۷۱**	.۰۰۰۸۰*	.۰۰۰۰۸*
Character				۱	.۰۰۱۳۳*	.۰۰۰۷۹	.۰۰۰۳۱	-.۰۰۰۶۳	.۰۰۰۳۴۳**	.۰۰۰۲۳	.۰۰۱۲۲*
BIS					۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
BAS							۱	.۰۰۶۶۲**	.۰۰۰۴۴۸**	.۰۰۰۱۶**	.۰۰۰۸۵**
DR								۱	.۰۰۱۵۴**	.۰۰۰۳۱۹**	.۰۰۰۶۳۳**
RR									۱	.۰۰۰۳۱۴**	.۰۰۰۶۲۲**
FS										۱	.۰۰۰۶۱۱**
BAS/BIS											۱

آزمون چولگی و کشیدگی نشان می‌دهد که تمام متغیرها آماره چولگی و کشیدگی‌شان در محدوده ۲ و ۲- قرار دارند، به این معنی که تمام متغیرهای جدول در توزیع نرمال قرار دارند. به‌منظور بررسی مناسب بودن حجم نمونه از آزمون کفایت حجم نمونه استفاده

گردید، میزان معنی‌داری برای تمام متغیرها ۰/۰۰۰ است و بنابراین معنی‌دار است و همچنین توان آزمون نیز برای تمام متغیرها برابر ۱/۰۰۰ می‌باشد. تحلیل متغیرها حاکی از حجم نمونه مناسب و کافی

برای این تحقیق می‌باشد. متغیرهای مستقل و وابسته در مقیاس فاصله‌ای قرار دارند.

بر اساس آزمون رگرسیون چند متغیری هم‌زمان، در تبیین خودشیفتگی از روی ابعاد سرشت، منش و سیستم‌های مغزی -

جدول (۲): تحلیل رگرسیون هم‌زمان خودشیفتگی بر اساس ابعاد سرشت، منش و سیستم‌های مغزی - رفتاری

متغیرها	ضریب بتا	آزمون T	سطح معنی‌داری	R	R ²
نوجویی	۰/۵۰۵	۰/۶۶۷	۰/۰۰۰		
پاداش وابستگی	۰/۰۱۹	۰/۳۱۲	NS		
پشتکار	۰/۲۰۹	۴/۳۶۱	۰/۰۰۰		
همکاری	-۰/۳۳۵	-۶/۲۹۱	۰/۰۰۰		
خودراهبری	۰/۱۲۶	۲/۲۷۵	۰/۰۲۴		
خودفراروی	۰/۱۸۹	۳/۷۶۵	۰/۰۰۰		
سرشت	-۰/۳۷۲	-۴/۸۱۲	۰/۰۰۰	۰/۵۸۹	۰/۳۴۶
سیستم بازدارنده رفتاری	۰/۰۶۲	۱/۲۶۹	NS		
سائق	-۰/۱۸۸	-۳/۸۵۱	۰/۰۰۰		
پاسخ‌دهی به پاداش	-۰/۱۷۶	-۳/۳۷۴	۰/۰۰۱		
جستجوی سرگرمی	۰/۰۹۲	۱/۸۴۳	NS		

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد، ابعاد سرشت، منش و سیستم‌های مغزی - رفتاری در مجموع با ضریب چندگانه ۰/۵۸۹، توانستند حدود ۳۴ درصد تغییرات از کل واریانس متغیر خودشیفتگی را تبیین و پیش‌بینی نمایند. از بین مجموع متغیرها، نوجویی، پشتکار، خودراهبری و خودفراروی به‌صورت مثبت و همکاری، سرشت، سائق و پاسخ‌دهی به پاداش به‌صورت منفی، خودشیفتگی را پیش‌بینی می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

خودشیفتگی در پژوهش حاضر رابطه منفی معنی‌دار با متغیر همکاری داشت که مطابق تحقیقات جولها^۱ و همکاران (۴)، کلونینجر و همکاران (۲۹) و شوراکیک و همکاران (۳۰) است. تحقیقات مذکور به این نتیجه رسیدند که پایین بودن همکاری پیشگویی‌کننده مستقل تمام اختلالات شخصیت است. ارتباط منفی معنی‌دار به‌دست آمده بین خودشیفتگی و منش در تحقیقات فوساتی و همکاران (۲۱)، شوراکیک و همکاران (۳۰)، کلونینجر و

همکاران (۳۱)، بال^۲ و همکاران (۳۲)، مالدر^۳ و همکاران (۳۳) و بریکاد^۴ و همکاران (۳۴)، احتمال وقوع انواع اختلالات شخصیت را نشان می‌دهد. مطابق مدل نظری این پژوهش، نظریه سرشت و منش کلونینجر، صفات منشی وجود یا عدم وجود هر اختلال شخصیتی را مشخص می‌کند (۴)، بعد همکاری بر پایه رحم و شفقت، حس اجتماعی و تمایل به انجام امور خیریه بنا نهاده شده است (۲۷)، افراد خودشیفته فقدان همدلی، حس بزرگ منشی و اهمیت شخصی بر اساس دریافت احترام از دیگران دارند، شخصیتی دریافت‌کننده و خودمحور هستند (۲۰)، بنابراین رابطه منفی معنی‌دار بین خودشیفتگی و متغیر همکاری از ابعاد منش تبیین می‌گردد. رابطه مثبت معنی‌دار بین خودشیفتگی و نوجویی، مطابق یافته‌های کلونینجر و همکاران (۲۰)، کلونینجر (۳۵) و کونرادو^۵ و همکاران (۳۶) می‌باشد که نوجویی بالا را به اختلالات شخصیت خوشه «ب» نسبت می‌دهند و نیز مشابه یافته‌های جولها و همکاران (۴) است که افراد خودشیفته نسبت به مردم عادی نوجوتر می‌باشند. مطابق نظریه کلونینجر صفات سرشتی، در اختلالات شخصیتی خاص

⁴ Bricaud

⁵ Conrada

¹ Jylhä

² Ball

³ Mulder

برجسته می‌شوند (۴) اختلال شخصیت خودشیفته، توسط ابعاد سرشت از مابقی اختلالات شخصیت مجزا می‌شود (۳۰، ۳۳، ۳۴)، افراد خودشیفته نوجویی، آسیب‌پرهیزی و پاداش وابستگی بالا دارند (۴، ۳۵) که در پژوهش حاضر ارتباط مثبت معنی‌دار بین نوجویی و خودشیفتگی تأیید شده است. کلونینجر نشان داد، نوجویی مرتبط با تحریک جویی، افراط، تکانشگری و بی‌نظمی است، افراد با نوجویی بالا تمایل به تغییرات خلقی سریع، رفتارهای هیجانی و کاوشگری دارند (۱۴). افراد خودشیفته ادراک مطلوب غیرواقعی از خود دارند، با کوچکترین مخالفت و عدم پذیرش از طرف دیگران به‌صورت تدافعی برخورد کرده و تحریک جویی و تکانشگری بالا از خود نشان می‌دهند. خودشیفتگی مجموعه‌ای از ویژگی‌های هیجانی است که در نتیجه آن، فرد خود را به‌عنوان موجودی برتر درک می‌کند (۲۰). بنابراین رابطه مثبت معنی‌دار بین خودشیفتگی و متغیر نوجویی تبیین می‌گردد.

پژوهش حاضر رابطه معنی‌داری را بین سیستم فعال‌ساز رفتاری و خودشیفتگی نشان نداد، اما خودشیفتگی با ابعاد پاسخدهی به پاداش و جستجوی سرگرمی از فعال‌ساز رفتاری، رابطه مثبت معنی‌دار دارد، بنابراین می‌توان گفت تا حدی با یافته‌های رز و همکاران (۱۷)، پاستور و همکاران (۱۸)، تیلور و همکاران (۱۹)، هارمون جونز^۶ (۳۷) و کلایز^۷ و همکاران (۳۸) و همسو است. افراد خودشیفته نیاز به تحسین، تمجید و دریافت پاداش از طرف دیگران دارند و با توجه به اهمیت شخصی زیاد و دارا بودن رفتارهای هیجانی، در جستجوی سرگرمی نیز می‌باشند (۲۰ و ۲۴). بنابراین رابطه مثبت معنی‌دار با جستجوی سرگرمی و پاسخدهی به پاداش تبیین می‌گردد.

طبق یافته‌های کارور و وایت (۹)، پاستور و همکاران (۱۸)، تیلور و همکاران (۱۹)، علیلو و همکاران (۲۴)، هارمون جونز (۳۷)، کلایز و همکاران (۳۸) و گوای^۸ (۳۹) فعال‌ساز رفتاری و بازداری رفتاری الگوی شخصیت خودشیفته را به‌طور معنی‌داری پیش‌بینی می‌کنند. نتایج تحلیل رگرسیون تحقیق حاضر، نشان داد که سائق و پاسخدهی به پاداش از ابعاد فعال‌ساز رفتاری، به‌صورت منفی شخصیت خودشیفته را پیش‌بینی می‌کنند که همسو با تحقیقات گذشته است.

در تبیین نتایج متفاوت به‌دست آمده، باید توجه کرد که جامعه آماری پژوهش، دختران دانشجوی ساکن در خوابگاه هستند که افرادی غیربالینی بودند و به‌صورت زیرآستانه‌ای ویژگی‌هایی از اختلال شخصیت خودشیفته را نشان دادند. ۷۲ درصد دختران دانشجو در محدوده سنی ۱۸ تا ۲۲ سال قرار دارند. در این سنین ویژگی‌های خودشیفته در بین همسالان بیشتر شیوع دارد (۴۰).

پژوهش حاضر نشان داد، متغیرهای نوجویی، پشتکار، خودراهبری و خودفراروی به‌صورت مثبت و همکاری، سرشت، سائق و پاسخدهی به پاداش به‌صورت منفی، خودشیفتگی را پیش‌بینی می‌کنند.

محدودیت‌ها و پیشنهادات

این پژوهش، بین دانشجویان دختر با میانگین سنی ۲۱ سال انجام شده است، بنابراین نتایج کار بیشتر محدود به دختران و این گروه سنی شده است. همچنین پژوهش حاضر در جمعیت غیربالینی به مرحله اجرا درآمده است، بر این اساس برای تعمیم نتایج به سایر گروه‌های جامعه بایستی احتیاط نمود؛ لذا پیشنهاد می‌شود این مطالعه بر روی هر دو جنس و جمعیت بالینی نیز انجام شود.

References:

1. Feist J, Feist G. Theories of Personality. 7th ed. McGrawHill; 2008.
2. Shakeri J, Hosseini M, Sadeghi K, Rashidi A, Mehdiinia A, Ahannavard M. Epidemiology of Personality Disorders in opioid substance-traffic - prisoners in Kermanshah Central Prison. IJFM 2007; 13 (3): 158-62. (Persian)
3. American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders, 5th ed. Washington DC and London, England: (2013).
4. Jylhä M, Ketokivi O, Mantere T, Melartin K, Suominen M, Vuorilehto M, et al. Temperament, character and personality disorders. Eur Psychiatry 2013; 28(8): 483-91.
5. Ames DA, Rose P, Anderson CP, The NPI-16 as a short measure of narcissism. J Res Pers 2006; 40: 440-50.
6. Corr PJ, Perkins A. M. The role of theory in the Psychophysiology of personality: From Ivan Pavlov to Jeffrey Gray. Int J Psychophysiol 2006; 62(3): 367-76.

⁸ Quay

⁶ Harmon-Jones

⁷ Claes

7. Soltan Mohammadlou S, Gharraee B, Fathali Lvasani F, Reza Gohari M. The Relationship of Behavioral Activation and Inhibition Systems (BAS/BIS), Difficulty of Emotional Regulation, Metacognition with Worry. *Res Cognitive Behav Sci* 2014; 5(2): 85-100. (Persian)
8. Gray JA, Mcnaughton N. The Psychology of Anxiety an enquiry into the functions of the step-hippocampus system. 2nd ed. New York: Oxford University Press; 2000.
9. Carver CS, White TL. Behavioral inhibition, behavioral activation, and affective responses to impending reward and punishment: The BIS/BAS scales. *Pers Individ Dif* 1994; 67(12): 319-33.
10. Smits D, Boeck PD. From BIS/BAS to the Big Five. *Eur J Pers* 2006; 20: 255-70.
11. Babaei S, Hatami J, Nazari M, Eesaee S. Event-Related Potentials (ERPs) of Affective working memory task in BAS and BIS personality. *Adv Cognitive Sci* 2013; 14 (4): 13-28. (Persian)
12. Gray JA, Mcnaughton N. The Psychology of Anxiety an enquiry into the functions of the step-hippocampus system. 2nd ed. New York: Oxford University Press; 2000.
13. Amiri S, Hasani J, Abdollahi MH. The Assessment of the Personal and Impersonal Moral Judgment According to Behavioral Activation System (BAS) and Behavioral Inhibition System (BIS). *J Psychol* 2015; 19: 22-36. (Persian)
14. Beirami M, Abdollahzadeh Jeddi A. Study based on Cloninger,s model: Comparing suicide attempters temperament and character dimensions with normal individuals. *J Fundament Mental Health* 2013; 14(4): 366-43. (Persian)
15. Conrada R, Schillingb G, Bauscha B, Nadstawekc J, Christian Wartenbergc H, Wegenera I, et al. Temperament and character personality profiles and personality disorders in chronic pain patients. *PAIN* 2007; 133(1-3): 197-209.
16. Abolghasemi A, Rafiee M, Narimani M. The role of temperament and character in prediction of symptoms obsessive disorder in adolescents. *Res Clin Psychol Counsel* 2011; 1 (1): 119-32. (Persian).
17. Ross SR, Keiser HN, Strong JV, Webb CM. Reinforcement sensitivity theory and symptoms of personality disorder: Specificity of the BIS in Cluster C and BAS in Cluster B. *Pers Individ Dif* 2013; 54(2): 289-93.
18. Pastor MC, Ross SR, Segarra P, Montanes S, Poy R, Molto, J. Behavioral inhibition and activation dimensions: Relationship to MMPI-2 indices of personality disorder. *Pers Individ Dif* 2007; 42(2): 235-45.
19. Taylor J, Reeves M, James L, Bobodilla L. Disinhibitory trait profile and its relation to cluster B personality disorder features and substance use problems. *Eur J Pers* (2006); 20(4): 271-85.
20. Foster JD, Campbell WK. Narcissism and resistance to doubts about romantic partners. *J Res Pers* 2005; 39: 550-7.
21. Fossati A, Cloninger C R, Villa D, Borroni S, Grazioli F, Giarolli L, et al. Reliability and validity of the Italian version of the Temperament and Character Inven-tory-Revised in an outpatient sample. *Compr Psychiatry* 2007; 48(4): 380-7.
22. Karwautz A, Troop NA, Rabe-Hesketh S, Collier DA, Treasure JL. Personality disorders and personality dimensions in anorexia nervosa. *J Pers Disord* 2003; 17(1): 73-85.
23. Kobeleva X, Seidel EM, Kohler CH, Schneider F, Habel U, Derntl B. Dissociation of explicit and implicit measures of the behavioral inhibition and activation system in borderline personality disorder. *Psychiatry Res* 2014; 218(1-2): 134-42.
24. Mahmoud Alilou, M, Jani S, Hashemi H, Pour Esmaeeli A. Prediction of Cluster-B Personality Models Based on Sensation- Seeking and Brain-

- Behavioral Systems. *Thought Behav Clin Psychol* 2014; 7(28): 67-76. (Persian)
25. Nabi-zadeh G, Hashemi Nosrat-abad T, Poursharifi H, Frorshi M. Personality Traits and Behavioral Inhibition/Activation Systems in Patients with Schizophrenia, Bipolar and Normal Individuals. *Clin Psychol J* 2010; 2 (3): 51-62. (Persian)
 26. Mohammadi N. psychometric properties of the scales of system activation and inhibition of behavior in students of Shiraz University. *J Behav* 2008; 15(28): 61-68. (Persian)
 27. Kaviani H. Validation and verification norm TCI Cloninger Temperament and Character Inventory in Iranian population. *Tehran Univ Med J* 2005; 2(50): 89-98. (Persian)
 28. Mohammadzadeh A. Iranian validation of the narcissistic personality inventory-16. *J Fundament Mental Health* (2010); 4(44): 274-81. (Persian)
 29. Cloninger CR, Bayon C, Svrakic DM. Measurement of temperament and character in mood disorders: a model of fundamental states as personality types. *J Affect Disor* 1998; 51: 21-32.
 30. Svrakic DM, Draganic S, Hill K, Bayon C, Przybeck T, Cloninger C. Temperament, character, and personality disorders: etiologic, diagnostic, treatment issues. *Acta Psychiatr Scand* 2002; 106(3): 189-95.
 31. Cloninger CR, Svrakic DM, Przybeck TR. A psychobiological model of temperament and character. *Arch Gen Psychiatry* 1993; 50(12): 975-90.
 32. Ball SA, Tennen H, Poling JC, Kranzler HR, Rounsaville BJ. Personality, temper-ament and character dimensions and the DSM-IV personality disorders in substance abusers. *J Abnorm Psychol* 1997; 106(4): 545-53.
 33. Mulder RT, Joyce PR, Sullivan PF, Bulik CM, Carter FA. The relationship among three models of personality psychopathology: DSM-III-R personality disorder, TCI scores and DSQ defences. *Psychol Med* 1999; 29(4): 943-51.
 34. Bricaud M, Calvet B, Vieban F, Prado-Jean A, Clement JP. PerCaDim study: relationship between categorical and dimensional approaches of personality. *Encephale* (2012); 38(4): 288-95.
 35. Cloninger CR. *Feeling good: the science of well-being*. USA: Oxford University Press; 2004.
 36. Conrada R, Schillingb G, Bauscha B, Nadstawekc J, Christian Wartenbergc H, Wegenera I, et al. Temperament and character personality profiles and personality disorders in chronic pain patients. *PAIN* 2007; 133(1-3): 197-209.
 37. Harmon-Jones E. Anger and the behavioral approach system. *Pers Individ Dif* 2003; 35(5): 995-1005.
 38. Claes L, Vertommen S, Smits D, Bijttebier P. Emotional reactivity and self-regulation in relation in to personality disorders. *Pers Individ Dif* 2009; 47(8): 948-53.
 39. Quay HC. The psychobiology of undersocialized aggressive conduct disorder: A theoretical perspective. *Devel Psychopathol* 1993; 5(1&2): 165-80.
 40. Kiamarsi A, Ariapooran S, Ngravy F. The relationship between personality disorders with psychological symptoms and self-efficacy students. *New Findings Psychol* 2011; 6(18): 103-17. (Persian)

THE ROLE OF TEMPERAMENT – CHARACTER DIMENSIONS AND BRAIN – BEHAVIORAL SYSTEMS IN PREDICTING NARCISSISTIC AND HISTRIONIC PERSONALITY CHARACTERISTICS

Roshanak YazdanPanah Samani^{1*}, Gholamreza Chalabianloo²

Received: 20 Aug, 2016; Accepted: 21 Oct, 2016

Abstract

Background & Aims: The increased prevalence of Narcissistic personality and development of psychobiological approaches in recent decades has led to a shift in prevention and treatment of this disorder. So, current research is aimed at determining the role of temperament-character dimensions and brain-behavioral systems in predicting narcissistic personality characteristics.

Materials & Methods: This correlational descriptive study used simple random sampling method and included 368 female students of Urmia University dormitories in 2015. The study tools were Carver & White Behavioral Activation System / Behavioral Inhibition System Scale, Temperament-Character Inventory (TCI 125) and Ames Narcissistic Personality Inventory (NPI – 16). Statistical tests including descriptive statistics, correlation coefficient and regression equation were applied to analyze data with SPSS software version 22.

Results: There was a significant correlation between narcissistic and temperament, all four dimensions (NS, HA, RD & P), two dimensions of Character (ST & CO) ($p < 0.01$), and two subscales of BAS (RR, FS &) ($p < 0.05$). Regression of narcissistic personality characteristics would be predicted by 8 variables.

Conclusion: Narcissistic personality characteristics would be predicted by 6 variables of temperament and character dimensions and two variables of brain-behavioral systems.

Keywords: Temperament, Character, Brain-behavioral systems, Narcissistic personality, Students, Female

Address: Welfare Organization of Urmia City, Varzesh St., Urmia, Iran

Tel: +989147157830

Email: roshanak_yazdanpanah2006@yahoo.com

SOURCE: URMIA MED J 2016; 27(9): 800 ISSN: 1027-3727

¹ M.A in Clinical Psychology, Science & Research Branch, Islamic Azad University of East Azarbayjan, East Azarbayjan, Iran (Corresponding Author)

² Assistant Professor of Neuroscience, Shahid Madani University, East Azarbayjan, Iran